

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi házban, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és lapfajdoson:
Dr. Lemberger Armin.

Előfizetési árak:
Égészévre 5 frt. felévre 2 frt 50 kr., negyedévre
1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

A Baja-Báttaszéki összekötő vasut.

(Sn.) Nem akarjuk bővebben fejtegetni azon előnyöket, melyeket egy czélszerűen összeállított vasuti hálózat által városunk nyerhetne. Tisztában van azzal mindenki, hogy Baja hanyatlását, iparának és kereskedelmének nagymérvű süllyedését egyedül csak annak tulajdoníthatjuk, hogy városunk jogos érdekeit, életfeltételeit épen azok a körök nem méltatják elegendő figyelemre, akik első sorban volnának hivatta azoknak előmozdítása érdekében összes befolyásukat latba vetni.

Czelunkul tüztük ki magunknak, hogy addig nem pihenünk, hogy összes erőnket, összes igyekvésünket arra fordítjuk, a küzdelmet, városunk küzdelmét a létért, addig fel nem adjuk, amíg jogos követeléseink illetékes helyen kellő figyelembe vétetni nem fognak. Nem érhetjük be immár az ígrettekkel, melyekkel évtizedek óta tartottak bennünket, hanem kívánjuk és elvárjuk, hogy mindazok, akiket bizalmunkkal megajándékoztunk, akiknek kezeibe tettük le a város, az egész delvidék jövőndobeli jólétét, minden erejükkel arra fordítsák, hogy boldogulásunkért és érdekeinkért ígertükhöz képest sikra szálljanak.

És vajjon melyek azok az érdekek, a melyek megvalósítása visszaállítaná városunk rég letűnt gyarapodását és jólétét? Első sorban a dunai hid kiépítésére, mely által lehetővé tétetnek Bajának-Báttaszékel leendő vasuti összeköttetése, másodsorban pedig ama szerencsétlen gondolat meghíusítása, mely a Hala-Almás-Stanisicsi vasut kiépítésére irányul és a melynek helyébe Halas-

nak-Bajával leendő összeköttetést kellene keresztülvinni.

Azon a ponton, hol Pest-, Bács-, Tolna- és Baranyavármegyék érintkeznek őt vasut végződik és pedig a kalocsai, bajai, szegszárdi, báttaszéki és mohácsi vasutak. Nem szorul sok magyarázatra, hogy mennyi könnyelműség és vétkes gondatlanság kellett ahhoz, hogy ezen négy megye érdekei oly hosszú időn át ennyire elhanyagoltassanak.

Kiáltvány akar lenni jelen czikkünk nemcsak Baja város lakosaihoz, hanem az összes érdekelte megyek és törvényhatóságok lakosságához és azok hangadó tényezőihez, különösen Bács-, Tolna-, Baranya- és Csongrádmegyékhez, a pécsi, fiumei és szegedi iparkamarákhoz, hogy a legnagyobb odaadással működőjeleik közre, miszerint egy nagyszabásu mozdalom indítottassék meg, és egy monstre küldöttség adja elő a kereskedelmi miniszternek ezen országgrész közös óhaját.

Boda Vilmos, Szegszárd városnak országgyűlési képviselője a kereskedelmi miniszter interpellálni akarta a Baja-Báttaszéki hid ügyében, de a miniszter privát után megkérte őt az interpellatio elhalasztására, amíg abban a helyzetben lesz, hogy biztos adatokkal szolgáljon a vasut kiépítése tárgyában. Boda Vilmos erre elhalasztotta interpellatioját. Halával kell adoznunk Szegszárd országgyűlési képviselőjének ezen szándékáért, pedig bizony Szegszárdnak kevésbé van érdekében a hid kiépítése, mint Bajának.

Mi is érezzük, tudjuk, mennyire érdekünkben van a hid kiépítésének elérése, de sajnos ezen óhajunk kielégítést nem

nyerhet mindaddig, míg elsősorban polgármesterünk és városunk főispánja ez ügyvel komolyan nem foglalkoznak. Mi is helyeselhetjük főispánunk és polgármesterünk azon kívánságát, hogy a helybeli kereskedelmi kaszinó küldöttsége, mely a közel napokban Budapestre akart utazni, hogy képviselőnkél a vasuti hid kérdésének mibenállása iránt illetékes tájékozást szerezzen, e szándékáról letegyen, mert mi is ugy vagyunk meggyőződve, hogy ezen három tagu küldöttség ily eminenter fontos, ily kiváló horderejű kérdésben a kellő erkölcsi súlylat, a kellő nyomtatékkal nem rendelkezhetik. De mert e küldöttségnek Budapestre való menesztése az említett tényezők közbelépése folytán elmaradt, immár elvárjuk, hogy főispánunk és polgármesterünk oda-hassanak, hogy késedelem nélkül folyamathat tétessék egy erős, állandó aktió, mely végczéljában az érdekelte városok megbízottjainból összealkotott nagy küldöttség utján tudassa a miniszterrel orvoslándó sérelmeinket, kielégítésre várakozó kívánságainkat. És hiszszük és reméljük, hogy országgyűlési képviselőnk, kit immár másodsorú ajándékozott meg városunk bizalmával, kiváló egyéniségének egész súlyát fel fogja használni, miszerint meggyőzze a minisztert arról, hogy nem csak Baja városának, de az egész delvidéknek érdeke megköveteli, a Dunának Bajánál leendő áthidalását.

II. Vilmos német császár mondotta ítéletek, hogy kulturális czélokra mindig kell pénzének lenni az országának. De vajjon honnan teremtsük elő azt a pénzt, mely az egységes magyar kultúra czéljaira okvetlen szükséges, ha nemzeti vagyonosodásunknak

TÁRCZA.

A hitvesgyilkos.

Irtó: Schön Ötön.

A „Bajai Hirlap” eredeti tárczája.

Nem tettem én semmi rosszat, uraim, mindössze kis félreértés volt az egész.

Ha egy keveset ismernék az urak, tudnák, hogy én a rossznak még csak a nevével is irtózom. Csöndes ember vagyok nagyon. Látnom, itt van a hátam megett az egész falu, akárki megmondhatja, nem vétek én a lénynek sem.

Nem is tudom már, hogy történt. Ha egy kicsit gondolkoznék, majd csak eszembe jut minden.

Ha szívesek lesznek az urak végig hallgatni, elmondok én szépen mindent rendben, nem kell engemet vallatni.

Tetszik tudni nagyon rendszerető ember voltam én mindig. Az elején kezdtem, a végén végeztem, nem szerettem kapkodni soha teljes világéletemben.

Nem is lett volna az uraknak velem soha semmi bajuk, ha megfogadom az én áldott jó feleségem szavát és nem járok koresnába.

De mit is csináljon a szegény ember, az erdő messze van és fát vágni olyan nehéz, és a sok gyeregy otthon.

És én úgy szerettem azt az öt porontyot, az anyjunkt is . . . soha tölem egy rossz szót nem hallottak.

Nem is ittam én soha, nem mond igazat, aki állítani meri. Mert tudtam én azt nagyon jól, hogy alig hogy valamivel többet iszom, már is elkezd bántani az a gondolat, hogy nem szerez az aszszony.

Nem tudom, ismerik-e az urak azt a beteg-

séget, melynek én voltam rabja, hanem azt tudom, hogy kínzó baj az nagyon. Elgondolni, hogy az embernek otthon szép fiatal felesége van és az nem reá gondol, nem őt várja, hanem mást. Jobb is volna ha a szegény ember csak dolgozni, meg enni tudna. Csak baj annak az, ha szeretni is tud.

Igazza is volt az asszonyom; én negyven éves voltam mikor elvettem, ő meg csak tizenkilenc. De nekem volt házam, földcsékm, ő meg csak egy szegény zselérnek a leánya. Hát így ráda a fejet, és egybekelünk.

De ne tegye ott soha senki, mert nem illik az öreg fához a fiatal hajtás.

Hát úgy történt a dolog, hogy kemény hideg volt a télen. Sokat is dolgoztunk meg sokáig is. Át voltunk fázta tetőtől-talpig és nagyon megkivántuk a melegítő italt. Nem akartam én sokat inni, csak épen hogy átmelegedjem. Haza is mentem volna hamar, ha a Miska bácsi, aki a leg-öregebb volt köztünk, el nem kezd a régi jó idők-ről beszélni. Keservesen panaszkodott, hogy nem bírja a fejszét, őregszik már. Bizony János öcsém, így szololt hozzám, te is huszonöt éve vágod már a fákat.

Es hogy ott volt az írnek úr, aki kicsit többet ivott mint amennyit kellett volna, az odaszólt hozzánk, hogy náluk a városban az a szokás divatozik, hogy ha valaki ilyen soká dolgozik egy szaknában, megszókták azt ünnepelni. Ő is volt egyszer ilyen mulatságon.

Nagyon tetszett ez a társainak és nógattak sokáig, hogy vendégeljem meg őket, hozassak pálinkát. Hát nem akartam olyannak látszani, mint aki saját a pájtásaitól egy-két korty italt. Megtettem. Bar ne tettem volna, nem állának ma itt bírám előt.

Nagyon soká ittunk, de azért nem látszott meg rajtunk valami különösen.

Egyszerre azonban csak előfogott engem a régi bajom. Eszembe jutott a Czifra Pista. Sokat legyeskedett az asszony körül, mikor még lány volt. Azóta is nagyon megnézte, ha találkoztak. Igaz, hogy az asszonyon nem vettem észre semmit, az most is csak olyan jó volt hozzám, mint mikor elvettem. Hanem az a Pista olyan különösen és hosszan nézte mindig.

Hogy mit is akarnak azok a duhaj legények az asszonyokkal. Mintha bizony nem volna lány is elég, kikre táthatnak a szájukat. Nem tudják azok, hogy fáj az, ha látja a férj, hogy nézik a feleséget, mintha az épen csak arra való lenne. Mindig jobban és jobban bántott engem. Szóltam volna én annak a legénynek már többször, de meg kitalálja nevetni az embert, hiszen végre is semmit sem csinált, csak nézte az asszonyt.

Hanem akkor este már torkig voltam. Ugy remélt, mintha nem olyan szívesen mondta volna az asszony, mikor reggel munkába álltam: Isten áldja meg kolmedet. Azt is mondta elmegy az apjához, mert az rosszal van. Most hogy már ittam, előfogott a régi baj és elhittem magammal hátha a Pistához ment.

Fölgrottam. Fölkaptam a szerszámomat. Csak az a kis rövidnyelű fejsze volt velem, amely most ott fekszik a tekintetes urak előtt az asztalon, akkor még szép fényes volt, most a rozsdá kezdte ki . . . véres.

Futottam haza. Messze laktunk, volt időm tételődni. De minden egyes gondolat újra és újra fejembe kergette a vért. Nines otthon, bizonyos, hogy nines otthon. Mit is akart volna ma egyszerre az apjától, mikor máskor csak vasárnap szokott haza menni. A szeretőjénél van. Az utóbbi napokban ugysis sokat láttam a Pistát a portánk körül ólakodni.

És azután rohantam, a fejszét magasra

nemesak a természet csapásai, mint pl. Dunántul a filoxera, állanak útjában, hanem kereskedelmünk és iparunk pangásai, ezen utóbbi egyedül csak azért, mert vastag összeköttetéseink rosszak és cselészertületek.

Huszonhat esztendő óta igérik innár a Baja-Báttaszéki vasutat és nemesak hogy ezt nem adták meg, mivel ma egy lépéssel sem állunk közelebb célunk megvalósításához, mint huszonhat év előtt, hanem ellenkezőleg még egy újabb, ezuttal feltétlenül halálos döfést szándékoznak intézni legvitalisabb érdekeink ellen.

Azon csekély kereskedelmet és ipart, mely ma még városunkban található, egyedül csak azon kis vidéknek köszönhetjük, amelyvel még rendelkezünk. És vajjon mi lenne a következménye annak, ha azon vonalat, melyivel Halast a Baja-Ujvidéki vasúttal szándékoznak összekötni, nem Bajánál, hanem Almáson keresztül Stanisicsnál vezetnék bele a vonalba?

Ennek a szerencsétlen vasúti tranzakciónak következménye az volna, hogy Baja elvesztené Jankovác, Melykut, Felső-Szt. Iván, Madaras, Katymár és Rügyica községeket és Baját, a törvényhatósági joggal felruházott város kereskedelmét és iparát egyedül Sükösd, Csanád és Rem községek támogatnák. A vége pedig vajjon mi lenne? A tökéletes elszegényedés, a kereskedelem és ipar teljes megbénulása és tönkretűnése.

Be kell látnunk az intéző köröknek, hogy ennek bekövetkeznie nem szabad. Mert ezen utóbbi vasúti vonalig meg egyfelől előmozdítaná városunk gyarodását és — egyelőre bár — némi kárpótlást nyújtana azon hosszú várakozásért, melyvel a Baja-Báttaszéki vasút kiépítése elé tekintünk, másrészt hivatva volna, azon falvakat, melyek kissé távolabban esnek tőlünk, a gyors közlekedés által hozzánk közelebb hozni és elősegíteni a célt, hogy városunk visszahódítsa azon előkelő pozíciót, melyt a múltban a vidéki városok körében teljes joggal elfoglalt. — Hisszik, hogy ezen rövid czikk nem fog elhangzani a puszttában kiáltó szó gyanánt és végre be fogják látni azok, akik városunk sorsát intézik, hogy egy vidék, egy egész országérdekeinek ily nagyerművel megelőzése súlyos következményekkel és a jövőre nézve helyrehozhatatlan kihatásokkal jár karöltve.

Városi közügyek.

Sok kutyát, rengeteg sok kutyát látunk az utcákon. Igen sok kutyát teljesen szabadon kóborog, a legnagyobb, a legidealisabb szabadságot élvezi, szájkosárnak se hirté se hirté. — egyetlen egy kutyát sem lehetett látni szájkosárral, a kiadott rendörkapitányi rendelet dacára. Megjegyzendő, hogy a város utcáin kóborló nagy mennyiségű kutyát egy jó része — vidéki, a legkülönbözőbb fajtából való! Ezeknek meg kevesebb lehet szájkosárját látni, pedig van köztük borjú nagyságú is! Ezer és ezer gyermek jár az iskolákban, ezek védtelenek, a felüött férfiak legnagyobb része mégis bontja jár, de ez sem véd a maró el ellen, ennyi megszámlálhatatlan kutyával szemben senki sem biztos az utcán. Még annak a gondolata is reméletes, hogy valaki elmaras következtében vesztettébe eshet! Igaz, nem vadhajni oly védtelenek már a vesztétség, az egydül megakadályozása dolgában, de a kiört, kifejelett vesztétség ellen nincs orvosser, sem segítsé, csak a legkínosabb halál.

Mire való az a sok kutyát? A kutyát semmi tekintetben nem hasznos állat, a ki kutyát akar tartani, tartsa benn háza belsejében, gondoskodjék arról, hogy ki ne mehessen az utcára. Védni és biztosítani kell a lakosságát, a mit sem sejtő lakosságot az elmaras ellen. Első dolog itt a bajokát megsemmisíteni. Miután tudjuk, hogy a vesztétség állatokra és az emberre eskis a kutyafaj után ragad, miután látjuk, hogy oly országokban, a hol a kutyafaj ellen ezen vesztésgeszelvől kiinduló energikus intézkedések történtek, így Porosz-, Bajor- és Szászországban (itt a himlőt is így ismerik) az ebdűl és az emberi vesztésgeszelvő majdnem ki lett irtva és miután tudjuk, hogy a kiört betegség absolute halalos köteleesség oda hatni, hivatatos és társadalmi súlylan, a nép felvilágosítása után is, hogy a kutyák száma lényegesen csökkentek, hogy a kutyák egészséges állapotosi szemle által ellenőrizettek, hogy a marás lehetősége alkalmas szájkosár hordása által és a városban a nyilvános helyektől való kiállítás által leszálltassék.

De legyünk első sorban emberek, ne hagyjuk magunkat a romantikus korba, de nem a miénkbe illő érzésgéstől egy állatfaj iránt vezetni, mely vajmi kevés hasznót, de végtelen sok szerencsétlenséget hozott az emberekre és soroztuk annak feltételeit a legszorosabb határok közé, hiszen az egész kutyafaj nem érdemli meg, hogy egyetlen egy ember ezen irtóztató betegségben kinéljék és elpusztuljon.

Miután a tapasztalás eléggé igazolta, hogy a

beközött ebdadó által a kitűzött célt nem érték el; a kutyák számanak lényeges csökkenését, más, erősebb és erélyesebb rendszabályokhoz kell nyúlni. Kutyának szabadon az utcán nem szabad kóborolni, a ki kutyát az utcára akar bocsátani, azt csak azon feltételek alatt teheti, ha a kutyát alkalmas szájkosárral van ellátva, vagy ha valaki szívesen vezet. Ezen rendszabály legyen állandó, tekintet nélkül arra, fordul-e elő vesztésgeszelvő eset vagy nem. A védekezést nem akkor kell foganatosítani, mikor már tényleg vesztésgeszelvő forog fen, hanem akkor, mikor a beállható vesztésgeszelvő meg ki- és elke- rülhető.

Felhívjuk és felkérjük emellego a rendörkapitányi hivatalt, intézkedjék oly módon, hogy a kutyát az utcáról eltűntassanak. A peccért pedig utatsisa, hogy az utcákon kóborló bármely kutyát — kivétel nélkül — fogja el és pusztítsa ki, és ne legyen szabad azt egy pár hatsórt ismét visszaváltani. — Különös figyelemmel legyen a vidékről beözönló kutyákra, a melyeket minden teletoria nélkül ártalmatlanná kell tenni. A szájkosár pedig álln a dó a n kötelező legyen.

Az egész continensen divék ezen rendszabály, csak Anglia tesz kivételt. De Angliára nem hivatkozhatunk, azzal össze nem hasonlíthatjuk magunkat, ott minden téren példás rend van, ott a kutyák nem vesztétek, még az emberek sem.

Megelőzéssel constánlatjuk, hogy azon idő alatt, míg ezen sorok a sajtó alá kerültek, a hatóság felhívásunk értelmében eljárt és a sorainkban foglalt seregmunka jobboldal orvosolta. Ez ép úgy igazolja a czikkben foglaltak valóságát, annak szükségességét, mint a hatóság eljárásának helyességét.

Szinészet.

Dr. Patayné, Vida Etelka Baján. Mint múlt századunkban jelezteik, Kunhogy igazgatónak sikerült *Vida Etelkát* közönségünk volt kedvence primadonná elvált, három vendégszerelése megemerni. A kiözönlő művészt szerdán 9-én „*Ripp von Winkle*” köztűzvelet operetében, esütörtökön az „*Üdvöskö*”, szombaton pedig a „*Szegény Jonathán*” operetekben lép fel. Reméljük, hogy közönségünk felhangy eddigi közönyével és igazgató áldozatosságával szuffolt házakkal fogja megjutalmazni és töngeges megjelenése által fejezi ki elismerését és rokonszenvét a bájos művésznő iránt. A kedvelt primadonna a jövő színi évadra Szabadkára szerződött.

Szombat február 6-a 26-án „Lepota” eredeti operette irtó Hegyi Béla. A múltas zenéjű operette igen jó előadásban került színpadra, kevés számú publikum előtt. Általában a bajai közönség nem mellaítja kellekő az igazgatóság és a társaság ügyeztetéit. Re-

emelve. Csak úgy zuggott körülöttem a levegő. Éreztem, hogy szememmel elfutja a vér, alig is látam valamit. A házak gyorsan tüntek el mellettem, az ebek esunyán vonítottak. Még most is fülemben cseng. Nemélyki komondor nekem rohant, de nem bírta a futást vellem. Elmaradt. Mintha egy egész sereg iderecz öztölt volna nyomról-nyomra. Nem láttam, nem hallottam már semmit.

Haza értem, az ajtó be volt csukva. Betörtem.

Üres volt a ház. Sehol senki. Színtem megremülten tekintettem az irtetlen ágyra. Mint az örült, úgy rohantam zagról-zugra, a pinezéből a padlásra, keresve az asszonyt. Egyszerre előttem állt. Nagyra táglult, üdét szemekkel meredt rám, mint aki tudja, hogy hiús. Oly tisztán látom, mintha most is élne. Könnyek perogtek szeméből.

Irtóztató érzés vejt rajtam erőt. Egy csapással leütöttem.

Ekkor rohant be a legnagyobb fiam a kapun. kiálta: Atyus meghalt a nagyapó.

Elszédültem, úgy szedtek fel a padlórol.

Felreértés volt az egész. uraim. Széled ember vagyok, nem vétek én senkinek sem.

Egy szerencsétlen, végzetes félreértés volt az egész mindössze.

Ha a fiam előbb szalad haza, mint a hogy én az asszonyt meglátom, ma is élne az én drága, édes arcú kis hitvesem.

De így . . . . . Az Isten látja bünös lekem, nekem fáj legjobban, én siratom legkessevesebben.

Iteljenek én biráim, nyugodtan követem őt a halálba.

Vorrei morir.

Gondolatokba merülve forgatta ujjai közt az aranysegélyt meghívott Bihary Lajos. Olyan sok nehéz problémát olyan könnyedén oldott meg szellemes tárczáiban, a melyek eseményszámba mentek az olvasókánál. És most, mikor nem a lelke, hanem az élet gomolygítja a gordiusi esonót, nem tudja fölfejtani. Merőn nézett egyideig maga elé. Majd hirtelen végigdörzsölte a homlokát. Nagyon melyen akart gondolkodni és nem gondolt voltaképp semmire: megessik ez az emberen. Igazatában kezdett járkálni a szobában.

Egyszerre csak nagy sobbol-lobbal ront be a „kis Sanyi”, a redakció kadetja.

— Hol a kézirat, öreg!? — Biharyt öregnek neveztek a komolysága miatt.

— Nincs. Ma nem is lesz. Gsmálj te valami lapföltételek, édes kis Sanyikam!

De ekkor már a fürgő kis kadét a meghívott olvasta, a mely ott fektét az asztalon.

— Hát elmegy, ugye?

— Mit gondolsz? — A kadét a szerkesztőség bolondja volt, a menyihény Lear királynak, a főszerkesztőnek, is mindig megmondta a maga okos véleményét.

— Mond csak, öreg, szereted-e ezt a Balázs Ilonkát?

— Nem én. De lásd az a fiam szeret és nekem szánta a lányát.

— Hát akkor okvetlen elmegy. Itt az alkalom! Váld be azt az igéretet, hogy csak ezután virradnak ránk a te eszényedőhöz az aranzejű szép napok. De még rád is előnyös. Manapság a házassághoz egyeb is kell, mint a szerelmi és egy kunyhó. Hidd el, igazam van.

A húszéves kis Sanyi erre elrohant, mintha maga is megütözt volna ezen a szokatlan hangon.

Bihary szinte sajnálta, hogy a ki Sanyi már elűnt. Megtenné az ellenvetésé: ő, a romantikus novellista, a trubadúr, most két érdekházasagot, De a fickonak átözöztölt igaz van. Ha miss Ellen veszi el, két hónap múlva egymás nyugévé lesznek, két koldustársanya egymás nyakába akasztva.

— Elmegyek! — mondta felíg hangosan a végső határozatát.

Alkonyodott. Ott ültek mindahárman a kisebb szalon bordófülű, alacsony fotelein. Biharyt Ilonka felé hajlította az esze, de tekintetét miss Ellen, a szép szöke nevelőnő arcára szegezte, szíve szívözött. Valami aktuális adomát beszélt el, Ilonka bámulattal hallgatta a híres íróst. Miss Ellen néha-néha pillantott a szellemes, érdekes férfiarra, akkor is úgy lopva, azzal a feléknésséggel, a melyet az ebdrező szerelem szuggerral a női szívbe a szeretett férfi jeleztelek.

— Nagyszerű! Ugyan kitől hallotta?

— Ma délelőtt beszéltek a képviselőház folyosóján.

— Tetszett kedvednek is? — s oda fordult Bihary miss Ellenhez. A miss megrezgett. Nem hallotta a történetet, csak Bihary hangját hallgatta. És most, hogy egy pillanatra elkalandozott a képzetele, meglepte a kérdés. Csak ennyit tudott felélni:

— Nagyon.

Bihary észrevette a miss zavaráit. Az ő tekintete is ábrándozva merült el a halvány napsugarba, a mely a nehéz függöny mögül szűrődött be. Ösztönserzíen áttűt le néhány billentyűt a zongorán. Hangulata a Chopin Etudéjé diktálta az ujjaiá. Majd felkérte miss Ellen és a négykezes anyai érzelmenéljatszóttak, hogy a szomszéd szobában lévő kis társaság — jobbjára rökön — telkesen megtapsolták.

vizky Etel (Pepita) egész tudásával és gyakorlatával felett meg annak a nehéz, de szép feladatnak, a mit a szerep reája ruházott, és így játékaival, mint ennekével zajos tapsokat aratott. Hevesi Janka (Beatriz) ép úgy mint partnere Nodrady János (Don Fredo) nagy hatást ért el, és a közönség hálásan is jutalmazta igrkezeteit. Don Gáspár — Balogh — ezáltal is nagyon jól játszott, úgy szintén Ferenczi (San Lucar gróf) is. E két utóbbi társulatunk két leghetésesebb tagja. Kunhegyi (A királynő) mai játékaért szép virágosarat kapott, a melyet még is érdemelt. Játsoztak még: Ferenczén, Szelenyi Ilona, Liptay, Pálffy, Kürthy Juliska, Igmándi és Sági.

Vasárnap február 27-én az „Ördög mátkája”. Az idei szezonban eddig ez volt a legjobb előadás, a mely bár milykenyes izessel bíró közönséget kielégíthetett volna. Ugy öszszjtek, mint rendezés dolgában még ez ideig pártatlanul áll ez az előadás, a melyben talán az egy Bessenyei (Botár Andor) kivételével minden szereplő excellált. Legjobbok voltak Reviczky Etel (Vermes Judit) és N. Bodrogi Lina (Vermes Anna), de kedvesség dolgában még rajtuk is túl tett Gööz Aranka (Botár Baricza). A férfiak közül legjobb volt természetesen Balogh Árpád (Botár Márton) a ki egyike a legterökövbb színészeinknek, azután Viola József (Pál Miklós) és Liptay Lajos (Kierős Firtos Esfán) a ki igazán eredeti alakítást mutatott be. Kisebb szerepeket voltak Szelenyi Emiliának, B. Aes Irának, Temesváriknak stb.

Hétfőn február 28-án „A szökimondi asszony-ság” felhelyárrakkal. Érdekes dolog, és csak a vidéken fordulhat elő, hogy míg egyik nap az ember kénytelen agya-főbe dicsérni a színészeket, másik nap sajátja őket annyira lelőzni a mennyire megérdemlik. A vidéken ugyanis még nem emelkedtek arra a magaslata, hogy beláthatnak, miszerint a felhelyárrakkal hirdettek darabokat ép annyi igrkezettel kellene játszani, mint a rendezesek. De ez mind semmi, hanem igenis egyesek fölhaborít az, hogy mennyire csúfítá tettek Sardou remekművét a kilánygásokkal. Hogy valami fogalmunk legyen a rövidtéről pl: Posten 7—10-ig tart ezen darab előadása, a mi 3 óra, nálunk $\frac{3}{4}$ 8-tól $\frac{1}{4}$ 10-ig tartott, ami 1 $\frac{1}{2}$ óra. A szindaroknál nem mérük ugyan röffel, de azért ebből mindenki meg értheti, hogy milyen lehetett az előadás. Bizony az nagyon rossz volt. A legrosszszabb volt Balogh (Napoleon) a ki pedig mint főnebb is mondotuk, a legjobb színésznők. Liptay (Fonéck) talán még legjobb volt, de csak azért mert a többiek rosszabbak voltak. Az egész előadás alatt egyedül Daróczy (Sanslégne) állta meg a helyét.

Kedden márczius 1-én „Léthe vice” angol bohózat, írta Paulton. Kiténo öszszjtek, elég jól betanult szerepek, és a kellő komolyság hiánya jellemzők

Bihary niút a tetten ért tolvaj úgrrel fel a zongorított. Ez rossz buzás volt az ő sakkjátsmájában. Kárpótlásul odaült az Ilonka mellé és mellette maradt, szórakoztatta, ügyesen adta a szerelmest.

— Végre is, gondolta magában, itt az egész életem kényelme forog szóban; nem fogom holmi ostobasággal elrontani.

És hiú maradt a feltett szándékaikhoz . . . Elérkezett a szerelmes május.

Egy ízben oszonna után egy percnyi esőndben hatalmas bokkja füstje mögül megszólal az öreg úr, a Balázs bácsi:

— Mondja csak, kedves Bihary! Volna-e kedve egy kis itáliai kiránduláshoz?

Taktika lapangott az ártatlan ajánlat mögött. Hátha a szerelem országában egészen megérik ebben a poetalétki emberben a szerelem? Talán ott nyilatkozik fog.

— Hogyne! Szívosen, Csak társaság legyen.
— No, csak elég jó társaság, ha mi is elmegyünk.

— Balázs úr! Komolyan mondja?
— Itt a kezem.

Egy héttel később az öreg Balázs, a felesége, Ilonka, miss Ellen és Bihary a budapest-fiumei gyorsvonat egyik elsőosztályi kúpejában ülve közledelek Velencze felé.

Már három napja Velenczében vannak. A többség kimerült a látivalókk megtekintésében. De miss Ellen, a ki a tengeren származásánál fogva otthon érezte magát, és Bihary, a ki a költészet Mekkáján nem győzte élvezni, fáradhatatlanok voltak. Most is, még a vacsora utáni időt sem akarták elpócsékolni: esónakázi mentek. Ott álltak a gondolások sorban s Bihary intésére valóságos

ezt az előadást. A tréfáknak és vicezeknek felett elnevetik a színészek, mintha csak valán múködvelők lennének. No de a mi sikk felén is, a mit hallottunk, volt mit nevetni. Bárcsak sok hasonló jó vígjátékot láthatnánk, pl: az annyira hirdetett „Trilbyk” helyett. Ferenczi (Gándi Benjámin) igen kitűnően adta a mulati szerető vén papuehóst. Szelenyi Emília (Susanne) pedig a házastárs feleséget, a mértékletes-ségi egylet elnökötjét. Nagyon jó volt Palágyi (Pemberton Francis) és Bodrogi Lina (Kate Florida). Kisebb szerepekben tündek ki: Pinter, Liptay, Pálffy, Szelenyi Ilona, Fürst Hermin és Bessenyei. Gööz Aranka kis szerepeiben is nagy hatást ért el kedves-ségével és ügyes játékaival.

Szerdán f. hó 2-án került szíre *Bellet* idegrázó drámája a 47-ik czikk kitűnő előadásban. Nem vélték esónálni, ha azt állítjuk, hogy ez az előadás egyike volt a legkitűnőbbeknek. A siker orszámlá-résében osztozkodnak N. Bodrogi Lina és Palágyi, kik közül az előbbi Cora, az utóbbi pedig Du Hamel György szerepeben valóban művészi alkato-sokat mutatnak be. — A legészintebb elismeressel adozunk a kedves művésznőknek és Palágyinak is kitűnő játékaikért, mely a legkényesebb ízlet is képes volt kielégíteni. — Mesterleg oldották meg a nehéz feladatokat.

Elismerés illeti B. Aes Irmat is (ösz. Du Hamelnek) és Gööz Arankát (Marcellina), utóbbi teljesen igazolja azt a bizalmat, melyet a közönség művészi tehetségének előlegezett. A törvényeszeki jelenet díseretelt érdemel, Pinter (Lauristot ügyész). Balogh (Delille ügyvéd) nemes pathosszal mondták el beszédeiket. Leóvey mint törvényszéki elnök is jelle-sen felett meg szerepének. — A szindar előadása művészi színvonalon állott, amit a szép számmal megjelent közönség tüntető tapsal ismert el.

Csütörtökön márczius hó 3-án „Angol asszony leány”. Leóczy Károly bájos zenéji operettejét meglehetősen nagy számu közönség nézte végig és ez a mi publikumunknál meglehetősen ritka dolog. De a hírneves régi operette megette a maga hatását. A mai előadás megmutatta, hogy a társulatnak jó operette szerényelzete van, és nagyon szeretnek ha hajlandó lenne a direktor a Magyar Színház kassza-darabját a Gésákat megszerezni, és Baján bemutatni. A tegnapi előadás után biztosak vagyunk a sikerben. A két primadonna Reviczky Etel (Cariette Angot) és Hevesi Janka (Lange) egyaránt kitűntek úgy éne-kükkel, mint felszelen, könnyed játékaikkal, az előbbi különösen az első felvonás végén énekel gnyáddal val (Lange a királynő) kellett méltó hatást. Ferenczy mint mindig, így ma is, Pompommet dódrász szerepében, igaz művészek mutatkozott, Nogrady János (Ange Pítou) mint nepenekes ért el meglehetősen si-

verseny támadt közöttük, ki nyerje meg a signora-ko-gyét. A legesónasabb esónakban beszálltak. Fekete bársnyon kárpítja olyan sokat ígért.

A gondolás könyveden kezelte a maga szeretett jószágát. Nekí a gondolája, az a mi az arabsnak a lova.

Mind jobban távolodtak; a város képe fényes mikrokozmoszá olvad össze szemük előtt; zaja elhallt. Csak a tenger titokzatos suttogása, a habok álomba ringató zenéje hallatszott. A gondolás megunta a hallgatózást, nem is értett a magyar beszédből semmit: énekelni kezdett. Az olasz egyik legszebb népdalra gyűjtött: „Vorrei morir” . . . Szeretnek meghalni . . .

Érezes bariton hangját uralta messze tája. A két után meghatva hallgatta. A természet főnséges esendje az ő szívükbe is esendlet plántált. Az a mély nyugalom állt a felkükre, a melyben az ész elveszti a szerepét, s a szív nyer feltétlen uralmat. Réveteg szemmel nézte miss Ellen a kék eget, a mely csak Itáliában annyira esónak és sehol másutt a világon. Talán Itálya ege az Isten szeme . . . Bihary miss Ellen szemében látta az eget: az is olyan mély kék volt. A leány lelket nézte, lelket látta is az ártatlan tágra nyílt szem-párban. Miss Ellen a firkészed tekintet hatása alatt önkénytelen Biharyra pillantott. Szívük megtelt a nagy szerelem ártával. Előttört hirtelen, hiába szorították mesterséges gátak mögé.

A természet törvényének győznie kellett azon a törvényen, a melyet ők állítottak fel maguknak.

Bihary szenvedélyesen ölelte át a leányt és megcsókolta, megcsókolta lelke egész hevével. A leány reszkette simolt Bihary karjai közé. Mikor megcsókolta, halkan sikoltott, de a boldogság sikoltása volt az. Most azért végtelen boldogságra-

kort. A többiek közül Liptay Lajosnak (Larivaudière) volt nagyobb szerepe a minék teljesen meg is felelt, továbbá Szelenyi Emiliának (Amaranté) az első felvonásban. Játsoztak még Vida (Treniz), Balogh (Cadet), Bessenyei (Lonchard) és mások.

Péntek márczius hó 4-én felhelyárrakkal a „Két Tacsók”. Halotttárlás, revolver, orgyókk, vándor esavargók, elrabolt gyermekek st. Karakterizálják a darabot. Borzalmas, de érdekes. Mesészőve jó, változatos, gyors és élénk. Az alakok vagy angyalok, vagy ördögök, ember nincs közöttük. Az előadás nagyszerű volt, dacára a felhelyárrakkal, csak a zenekar játszama valamivel széttró notákat, a szuffolt ház megeredemelte volna. A két tacsók N. Bodrogi Lina (Fanfan) és Gööz Aranka (Clodine) na remekelt. Az előbbi a mikor anyját visszakapja, az utóbbi haldokló jelenetében ért el frenetikus hatást. Ferenczy (La Linca), mint betető nagyszerű volt. (Hony soit qui nul'y pense) úgy szintén Palágyi (Kerlor György gr.) is. Daróczy Ilka (Helén) a szenedvő nő szerepeben könyvekre ragadta a közönséget. Pinternek (D'Alboize) csak kis szerepe volt, de azt is meglehetősen elrontotta szokásos merevségével és foszességével. Aes Irma (Carmen) épen neki való partner volt.

Szász Róbert.

Helybeli és vidéki hírek.

Nagylelkű adomány. Fischer Sámuel úr, a nemes pillantor, kinek a főgymnasium tanulóik számára tett alapítványról lapunk egyik számában már megemlékeztünk, újabb tanulelt adta nemeslelkűségével, amennyiben az országos úr. Köznap javára 20000 koronát adományozott. Az Isten eltesse a nemeslelkű adakozót!

Pusztai csendélet. Szász István borsodi bíróz, Vismeg János máteházi jászok gondjaira bizott bírákát meg akarta dicsézni, mi ellen Szász ölkép vedkezett. Ugy Vismegre lőtt és jobb kirajt szétzúta. A differenzáit pedig nem a régi jó idők szerint, fokossal próbált kiegyenlíteni, hanem kölcsönösen feljelentették egymást a bajai rendőrkapitányiságnál.

Borlópás a vasutnál. B. L.-ot e hó 2-án este tetten értek, midőn Pollák Bernát helybeli borke-reskedő ezimere érkezett boros hordókból egy kisebb, 58 literes hordóba, bort eresztett fel. A rendőrség letartóztatta.

Halálözás. Berger Salamon bajai úr. főknör 11 éves leánykaja: Malvina e hó 1-én rövid szenedvés után elhunyt.

Nepnevelés. Baja város, hogy újabb tanulelt adja a népnevelésügyi iránti gondos érdeklődésének és áldozatkészségének, elhatározta, hogy néptanulónak anyagi helyzetén javítani fog. A város tanácsa ugyanis olvasta a közfelőgást, mely szerint a népnevelésügyi igazsi felvirágozása csak akkor remelhető, ha a tanulók anyagi gondoktól menten egye-

ban esendes kokonyára fakadt, mint mikor finoman permetez a langy nyári eső.

A nagybanában néha kaczajra fakad az ember. És minő rémes ez a kaczaj!

A nagy örömben néha keservesen sir. És milyen jótésk ez a sírás!

Lassan-lassan szünni kezdett miss Ellen búgó zokogása, a melyben hosszú évek lelki sívárságát siratta meg, letette el. Feje bágyadtan hanyatlott Bihary ölébe. Bihary lehajolt hozzá, gyengédben simogatta selymes haját:

— Szeretsz?
— Szeretlek . . .

Nem szóltak többé, mintha nem lett volna mondandivalójok. Pedig mennyi volt! De mindazt elmondták egymásnak szemek, melyekkel olyan elmelázva, olyan szerelemmel tekintettek egymásra. A szemekkel simogatták egymást.

Es úgy szerettek volna az örökkévaló szerelem halhatatlanságát elmeríteni örökre a tengerbe, a mely olyan szép regéket suttog.

A gondolás is olyan meghatón énekelte: Vorrei morir! . . . Vorrei morir! . . .

Masnap az öreg Balázs ezt a levelet kapta:

„Igen tisztelt Balázs úr!

K. lánya kezéről lemondtam. Együttal meg-hívom miss Ellenel holnap este tartandó eljegyzésünkre.

Tisztelője

Bihary.”

A trubadúr nem tagadta meg magát.

Schöber Bela.

dül nemes hivatásuknak elhetnek, is így a társadalomban is elfoglalhatják mellet helyüket, a tanítóképzésnek rendezése tárgyában javaslattal benyújtására a város alomban népevelésügyi bizottságára kérte fel. A bizottság már elkészült javaslattal, s azt be is nyújtotta a tanácsnak, mely az ügyet buzogán felkaroló Hegedüs Aladár dr. polgármesternek elnökölte által tartott ülésen egyhangúlag elhatározta, hogy a javaslatot rövid idő alatt elfogadja vegyett meleg pártolással a közgyűlés is fogja terjesztani. A javaslat szerint Baja város közpénztárából fizetett minden elemi neptantó megvalósítását számvitai, működésének első nyolcz évében 10000 korona évi alap fizetést 250 korona évi lakáspenzt élvezne. A nyolczadik működési évek betöltése után 12000 korona évi törzsi fizetésben és a már említett évi lakáspenzben részesülne. Természetes, hogy a törvényben megállapított ötödiki korpótlék is biztosítottak a tanítók számára. Vajha mielőbb megvalósítaná városunk kitűzött nemes szavadekát, hogy követendő példát szolgálja ama városok előtt, melyek meg ma is elfogultak és mostohák a népevelésügyi hasznos munkáinak iránt!

A bajai kath. léányegylet f. évi márczius hó 13-án d. u. 4 órakor tartja saját helyiségében ez évi közgyűlést.

Valasztás. A zombor-bajai szintársulat Baján febr. 25-én tartott gyűlésén színes kongresszus képviselőinek egyhangúlag Pázmány Depest, dr. Pataj Sándort és Viola Józsefet (szímes) valasztotta meg. A színeskongresszus márczius 21., 22. és 23-án lesz Budapesten.

Leletlen anyja. Mint levelezünk írja, Bács-Berecskán Igazsz Lipót kereskedő családje újonnan született gyermekét az udvar végében lévő pocsolyába dobta, de a házbeliek meghalvány a csecsemő sárást meg idejelenkor huzták ki s a leletlen anyát a bíróságnál feljelentették.

A népgyűlések tartására vonatkozólag a helygymnázium 1898. évi 766. számát alatt a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: „A népgyűlések az illetékes első fokú hatóságunk legálább 24 órával előbb bejelentendők s azok, ezen bejelentés hiánya nyert engedély mellett tarthatók és a szabályszerű bejelentés és engedély nélkül rendezett népgyűlés, vagy azon való részvétel kihágást képezés előköveti 15 napig terjedő elzárással és 100 frtig terjedhető pénzübüntetéssel büntetendő.

Névmagyarástás. A helygymnázium 1897-ben 1841 folyamodonak engedte meg a nevváltoztatást. E száma milleniumi évet tekintve, mikor 1589-én kaptak magyar nevet, 252 esettel kedvezőbb.

Csöd. A szabadkai kir. törvényszék íj. Klein Jakab utoda szabadkai febr. kereskedő ellen a esodót megnyitotta. Tömegöndönk dr. Révész Ernő, helyettes tömegöndönk dr. Gausner Jakab. Bejelentési határidő 1898. április 5-ike.

Nepmozgalmi statisztika. Magyarország területén a mult év folyamán született 645.038. egyén, meghalt 451.823, a népszaporodás tehát 192.215; a mult év folyamán 130.181 házasság kötöttet.

Villamos vasut Újvidéken. Az Újvidéken létesítendő villamos üzemű közúti vasutára a kereskedelemügyi m. kir. miniszter már megadta az előmunkálati engedélyt a. Részvenytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” budapesti czegnek.

Mérsékelt menettéri jegyek. A m. kir. államvasutak igazgatóságától volt értesítés szerint f. é. márczius 1-én Páris és Budapest között mérsékelt menettéri jegyek lépnek életbe.

Audienzián. Szigeti Györfly Géza, zombori pénzügyminiszter tegnapelőtt audienzián volt O felségénél a királynál és megköszönte neki. tanácsossá történt kinevezését.

Márczius 15. Az új-szivacei olvasó egylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a sajtószabadság 50 éves évfordulóját nagy pompával megünnepeli. Ez a lelkesen hozott határozat — tekintettel Új-Szivace közgyűlés tisztán nemzetiük lakosságára — eléggé mutatja a közszeg hazafias erületét.

Áthelyezés. Gál Lajos topolyai kir. íj. aljegyző a szabadkai kir. járásbíróshoz helyezett át.

Bacska Nimród. Latinovics Géza bírséki nagybírtokos mult hó 24-én utazott Szabadka Inre országgyűlési képviselővel Herzegovinába. Utóva Blatora vadászni. E tő terjedelmre nézve ketszer akkora mint a felhőnyövel vélenozeti tő, benne egész télen át a vadkacsák és szárazak milliói tarthatnak, valamint roppant sok vízi szalonka. A környéken — ezen felül sok ragadozó madár található, nem ritka a dögkéselyi som. A vadászati minden tekintetben érdekesnek igazerkezik.

Telefon hírműd Szabadkán. A beszélő új-ság már ez év őszén megkezdte Szabadkán is működését. A m. hó 24-iki gyönyörű hangverseny rohamosan növelte az előfizetők számát. Mai napig már vagy háromszázan jegyeztek elő magukat Karsai Bertalannal, a vállalat képviselőjénél. Különösen a kereskedő világ érdeklődik a beszélő új-ság iránt, mert a tözségi árfolyamokat, tözsé híreket ugyanakkor tudják meg, mint a fővárosi előfizetők. Mindenesetre érdekesnek lesznek a hangversenyek és különösen a népszínházi és operai előadások is, a miket az előfizetők lakásukon hallgathatnak.

Új társaskör Újvidéken. Útolsó mozgalom indult meg az újvidéki ifjuság közt Goldberger Mor új kezdeményezésére, azon czélból, hogy egy új magyar társaskör alakítsanak, mely hivatala volna Újvidék és különösen az ifjuság intelligens elemét egyesíteni és annak haladását a mai korral, valamint önképzést elősegíteni. Ezen czélból az ifjuság három hetelt ezélt összegyűlést és maga kebelől előkészíté bizottságot valasztott az alapszabályok kidolgozására és az alakuló közgyűlés összehívására. Ezen alakuló közgyűlés m. hó 20-án delután tartott meg; miután Goldberger Mor id. vgl. elnök megnyitotta a gyűlést, felszólít figyelem között a „Haladóköri”-nek elnevezett új magyar társaskör alapszabályait olvasták elő, melynek minden pontját elfogadta a gyűlés. Ezután a tisztviselői kart és a választmányt valasztotta meg a közgyűlés egy év tartására.

Márczius 15-ike Szabadkán. A „Nemzeti Casino” által kezdeményezett hazafias mozgalom, amely oda irányul, hogy márczius 15-ének 50 éves évfordulója alkalmából a magyar történelem egyik legdicsebb napja Szabadkán is impozáns ünnepekké tessék meg, mult hó 27-én nyilatkozott meg először a Casino által egybeíhivott ülésen. A gyűlésen megjelentek: a „Szabadkai első népgylet”, „Fehéret”-ről címzett népgylet, íz. népgylet, „Szeretkez” egylet, Polgári olvasókör, Népkör, Kath. léányegylet, Sport egylet, szabadkai ált. tkpenzár, tkpenzár és neptank, Keresk. és iparbank, Dal-egylet és nemzeti casino képviselői és a hatóság képviselőiben Szalay Matyas fokapitány. Az értekezlet Farkas Zsigmond elnökölte által elhatározta, hogy egy közös, nagy és lehetőleg szabad terű, tehát mindenki által hozzáférhető márczius 15-iki ünnepeket rendez, melynek részleteit a minden egylet által küldendő egy-egy tájékoztatók által végrehajtott bizottság állapítja meg. Előre látható tehát, hogy márczius 15-ikének ünnepe Szabadkán is fenyvesen fog megünnepelteni.

Letört bimbó. Dr. Csillag Károly ügyvédet a „Bacska Hirlap” főszerkesztője fájdalommal csapás érte. Forrón szeretett kedves kis fiacskája: Inre, életének 5. évében f. hó 1-én váratlanul elhunyt. A mely gyászba borult szülőnek megmerhetlen fájdalomt enyhítse barátainak s tisztelőinek megeresztve.

Névváltoztatás. Rosenfeld Gyula bajai állatorvos, nevet „Radó”-ra kérte megváltoztatni.

A hajózás megnyitása. A Duna Gőzhajózási Társaság e hó 19-én kezdte meg a személyszállításokat. A menetrend meg némes végleges megállapítva, de valószínűleg úgy fog összeállítani mint a két év előtti volt.

Földosztás Bácsmegegyén. A fővárosból ide lezudult ismeretlen szociálisták apostol, csuf módon csapta be Tatalháza (Bácsmegegye) község szegény lakóit. Február 28-án történt, hogy egy idegen úri ember jött a faluba, bejövén a paraszt házakat, a hol kezében kosz térköpvel parcelláknak íz krajczájjal osztogatta ki közöttük a nagy terjedelmű Zsidó és Borota határos birtokokat. Az ámitó szerint e birtokok már f. évi május 1-ével az új tulajdonosokra lesznek átruházva. Találkozott sok olyan földhöz ragadt szegény napjamos is a ki 20 parcelláért felvette keservesen össeküpporgatót két frjtát. Sikertűl a csalónak íj módon 70—80 frtot össezemélni, a melyvel meglegedve, nyomtalanul ellámt. A becsapott parasztok csak másnap vettek észre, hogy környöfönt szőlőm hálójába kerültek. A csendőrségnek e mozgalmas időben eberkedni kellene lenni.

Elhaltak nevora. Strummer Judit, íz. 22 éves, szivbaj. Andrievics Maria, íj. 3 éves, tüdőgyulladás. Androsz Magdolna, ík. 6 hónapos, kanyaró. Osztrád Aranka, ík. 2 éves, tüdőgyulladás. Galambos Mihály, ík. 83 éves, napjamos, agzkör. Berger Malvina, íz. 10 éves, agzkör. Bonyhády Franciska, ík. 78 éves, agzkör. Horik Sándor, ík. 28 éves, hangyvá vírszepszesség. Tomics István, ík. 2 éves, gőcsök. Dikon József, ík. 9 hónapos, kanyaró. Mramuzs István, ík. 11 hónapos, gőcsök. Tóth Sándor, ík. 8 hónapos, kanyaró, óz. Fischer Márkusné, íz. 73 éves, szivbaj. Szahler Antal, ík. 50 éves, napjamos, tüdőgyulladás. Manly István, ík. 86 éves napjamos, agksztály. íz. Vasyovszky Józsefné, ík. 58 éves, tüdővész. Koch Gáspárné, ík. 50 éves, napjamos, tüdővész.

Márczius 15-ének ünneplése városunkban.

Immár vegleg meg van állapítva programja azon nagyszabású ünnepevénynek, melyely városunk polgárságának egyeteme a márcziusi nagy napok felszázados évfordulóját, hazafias érzelletben egybeírvra, f. hó 15-én megünnéli készűl.

A társas egyletek kiküldötteiből alakult vegyes bizottság f. hó 1-én tartotta értekezletét, melyen Sardi Jánost elnöké valasztván, az ünnepegy részletes módozatának megállapítása végett, kebelől egy 22 tagú végrehajtott bizottságot küldött ki. E szűkebb körű bizottság f. hó 4-én tartotta ülését és az ünnepegy sorrendje tárgyában a következő határozatot hozta: Már reggel 6 órakor fogják tarazekélyések és a tüzöltő zenekar takarodója a közönséget tudatni az emlékeztetés nagy nap felvirradtát. A deléltől folyamán a hítlekerekkel imaházban isteni tisztelet tartatik. A voltképmeni ünnepegy d. u. 6 óra körül kezdődik a sz. Háromság terén, hová a társas egyletek kiküldötteiből alakult vegyes bizottság f. hó 1-én tartotta értekezletét, melyen Sardi Jánost elnöké valasztván, az ünnepegy részletes módozatának megállapítása végett, kebelől egy 22 tagú végrehajtott bizottságot küldött ki. E szűkebb körű bizottság f. hó 4-én tartotta ülését és az ünnepegy sorrendje tárgyában a következő határozatot hozta: Már reggel 6 órakor fogják tarazekélyések és a tüzöltő zenekar takarodója a közönséget tudatni az emlékeztetés nagy nap felvirradtát. A deléltől folyamán a hítlekerekkel imaházban isteni tisztelet tartatik. A voltképmeni ünnepegy d. u. 6 óra körül kezdődik a sz. Háromság terén, hová a társas

egyletek nemzeti zászlók alatt fognak felvonulni, a szöszet és a hymnus elneklésével és az ünnepegy készt megartartással, melyet Dr. Nyiray János fog elmondani. A menet innét a tüzöltő zenekar kísérete mellett lampionokkal a főútczán, Rácz-utczán, szt. Antal utczán és a Ferenczek utczán keresztül a Tóth Kálmán szobor elé vonul, hol íj. Utry Pál fog szaválni. A rendező bizottság városunk lelkes honleányait felfogja kérni, hogy az ünnepegy alkalalmán nemzeti színi lakodárkat készítsenek. A rend fenntartására 60 tagú bizottság fog ügyelni, a kik megkülböztetésül nemzeti színi karszallagot fognak viselni.

A végrehajtott bizottság a közönséget felragaszokan fogja az ünnepegy programjáról értesíteni és külön is fel fogja kérni, hogy azon utczákban, melyeken a menet végig halad, est 6 órakor világítson ki és a házakat lobogoztassa fel.

Hisszik és remélik, hogy hazafias polgárságunk az érzelmek közösgöttét áthatva az ünnepegy városunkra nevez örökre emlékeztetés és fejlejtetelmé fogja tenni.

A főgymn. ünnepe f. évi márczius hó 15-én. A cziszt, rend bajai kath. főgymnáziumnak Tóth Kálmán Önképző köre 1848. márczius eseményének felszázados fordulója alkalmából a f. hó 15-én d. u. 3 órakor az intézet tornatermében díszgyűlést rendez. Az ünnepegy sorrendje: 1. Jelgze; „Szöszet”; előadja a főgymn. enekkara. 2. Előnké beíhazt; tartja Török Konstant, tanár. 3. Nemzeti Hymnus. Belleföltét; előadja a főgymn. enekkara. 4. Ina a hazáért; ízta Laczófi László; szaválja Schwarzow O. VII. o. 15. Márczius 15., ízta Jakab Ödön; szaválja Szűcs F. V. o. t. 6. Petőfi a Hortobágyon, melodrama: Váradí Kim, előadják Hesser A., Alföldi L., Nagel F. VIII., Scherer S. V. o. t. 7. A koldus, ízta Albrányi E.; szaválja Schober B. VIII. o. t. 8. A Szabadbaghoz, ízta Petőfi S.; előadja Pollerman A. VII. o. t. 9. Rakóczy-induló, enekki a főgymn. enekkara.

Márczius 15-ének megünneplése városunkban. A bajai casino a következő meghívott borscsofítást: ík. 1848. év márczius 15-ének 50-ik évfordulója alkalmából a „Casino” folyó év márczius 15-én este 8 órakor helyiségében díszvacserát rendez, melyen Ft. Ledniczky Jolya tanár új ünnepegy szökönklat tart.

Közgazdaság.

A zsidók kereskedelmi és iparkamara f. évi márczius 2-án tartotta meg e havi teljes ülését Gál Ferencz elnöké alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Többek között bejelentette az elnök, hogy nem vezetett eredményre a kamarai titkárok azon keresé, miszerint részükre a m. kir. államvasutakon 155 frtos elsőosztályú bérletjegy engedélyeztessek. A kereskedelmi miniszter kijelenti a valászbán, hogy a kerelmelt újabb megfontolás tárgyává tette és bár szivesen elősmeri és méltányolja a kamarai titkárok közhasznú működését, mégis tekintettel azon elvi nehézségekre, melyek főönforognak, a kerelmelt nem találta teljesíthetőnek. Jelentést tett az elnökség arról, hogy a kereskedelmi miniszterhez fölírta a vásározo iparosok érdekeiben, kérve, hogy tovább is érvényben maradjon az eddigi gyakorlat, mely szerint a vásározo iparos uti podgyásként adhatta a vasutára a vásárra szánt czikkéit és kifejtéven, hogy a különben is nehéz viszonyok közt levő iparosok zaklatásával és súlyos kárával jár, ha vásári czikköknek előzetesen gyorsraként való földárlásra szorítottanak. Részletes véleményét fogadott el a teljes ülés a kereskedelmi osztály javaslataira az 1898. íj. 24-ik t. cikk végrehajtási rendelkezéire vonatkozólag és felsorolja azon árukat, melyekre kimondandó volna a csomagok tartalmának kötelező megjelölése. Elhatározta a teljes ülés, hogy közzéteszi a házi ipari czikkék közzétételével foglalkozó intézetek, bizottságok, egyletek, szövetezeket, hatóságok és magánosok jegyzékét és egyuttal megjelölje a kerületet illetőleg azon házi ipari czikkéket közzétételi sorozatát, akik a kiadott jegyzékbe eddig felvéve ninesenek. A magyar kereskedelmi és iparkamara története czímű munka második kötetének kiadására vonatkozólag a teljes ülés közli határozatát a budapesti kamarával, hogy az átszajlaltással titkárat bizta meg és hogy készséggel fedezze a műköszegének reá eső részét. Hasonló határozatot hozott a teljes ülés azon közzétételre vonatkozólag, melynek kiadását a kolozsvári kamara tervezte a kamarai bejelentés és működését szabályozó rendelkezések össeggyűléssével. Pártoló filterjezzent határozott el a kamarai az erzelgyűlésnek azon keresé ügyében, hogy az ezektőlgyűlésekre újabbán alkalmazott magas vasuti tarifa mellőztessék. Megszavazott még a kamara a huvasárhelyi állami agytrápari műhely berendezésére az eddig adott 800 frton kívül 400 frtot.

Új pénzintézet. Mint halljuk Szabadkán íj új pénzintézet van alakulóban. Hogy ki lesz az intézet élén, meg nem tudjuk, csak annyit árulunk el, hogy Szabadka egy kintfősöge vette kezébe az ügyet. Ezer részvény borscsofítást ki.

Bácsmegegy a szegényeknek. Bács-Bodroggy vármegyé törvényhatósága Szabadkán m. hó 22-én

rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek tárgya volt a megye inszengesének megelhetési módját legalább egy időre munkával biztosítani. A közgyűlés határozatot hozott, az egyik az Ó-Bécsé-Ujvidék-Titeli vasút kiépítésére vonatkozik, amely célra már előbb 2500000 forint szavazott meg; azt a határozatot a miniszter jóvá is hagyta s most újból megszavazott ezen célra 700000 forint azon kikötéssel, hogy a megyei építkezési munkálatok l. é. márczius havában megkezdendők s az építkezésnél kizárólag megyei munkások alkalmaztatnak. A másik határozat a megyei utak javítására és kiépítésére vonatkozik. Ezen célra 50520 forint szavazott meg és pedig az újvidéki járásra vonatkozólag 5000 forint, a bajai járásra 6000 forint, a zombori járásra 3200 forint, az apatini járásra 3000 forint, a palánki járásra 5500 forint, a topolyai járásra 2600 forint, a kulai járásra 2000 forint, a bacsalmási járásra 5250 forint, a zenai járásra 2200 forint, az ó-bécséi járásra 1372 forint, Zenta város területére 2000 forint. A fentiekben részletezett inszenges munkálatokra meghatározott összegek az utak nem szerint a következőképp oszlanak meg u. m. A) Törvényhatósági utakra 3227 frt. B) Községi közlekedési (viczinális) kúntakra segély czimén 3250 frt. C) Községi (közúti) kúntakra segély czimén 10000 frt. Ezenben a munkák helyszíni kifizése, felügyelete és vezetése körül fölmérilendő költségekre előirányozatik 5000 frt. Vármegyénk tehát igen szép tanulót adta az inszenges iránti hőkezesnek, mert a m. hó 22-iki közgyűlésen a megyénkben előforduló nyomor elhárítására mintegy 1300000 forint szavazott meg s hihetjük, hogy a munka megkezdésével a szociálista mozgalmaknak megyénkben eleje fog vetetni. A határozatok végrehajtásával a megye alispánja bizatott meg.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank folyó évi évi február hó 27-én tartotta XXIX. rendezévi közgyűlést Weidinger Salamon elnöke alatt. A szép számmal megjelent részvényesek ez alkalommal három igazgatósági tag helyett, — kiknek mandátumai lejártak — választás útján töltötték be. Igazgatósági tagokká Schön M. B. és Spitzer Károly ismételtel. Dr. Bernhardt János pedig ugyanann, egyhangulag választották meg. A közgyűlés határozata folytán a bankvezeték folyó évi február 28-tól kezdve 12 forintjára a bank penzarámál bevalthatók. A múlt évre szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése után úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak az 1897. évre a szabályszerű felmentés egyhangulag megadották. A bank jótékony cselekedte a következő összegeket adomá-

nyozta: Bajai árvaháznak 25 frt, Izs. Kórháznak 25 frt, Városi polg. iskola 2 tanulójának 10 frt, Izs. polg. iskola 2 tanulójának 10 frt, Tanítóképezde 2 tanulójának 10 frt, Bajai főgymnasium segélyegyletének 10 frt, Bajai tűzoltó egyletnek 10 frt. Összesen 100 frt.

Sértésvesz. A földművelési miniszterium sértesvesz és sértescholera fellepése esetére új rendelkezést adott ki, mely szerint mindenkit, kinél sertés megfogott vagy elhullik, tartozik azt rögtön a községnek bejelenteni; sértesveszvel fertőzött községben át más községből származó sertéseket lábon áthajtani tilos; fertőzött községből származó sertéseket csak hatósági engedéllyel szabad más községbe szállítani. Fertőzött községekben sertés vásárokat tartani tilos, különben tilva van az ország minden községében sertésekkel való hazalás. Sertés-hullákat folyókba, patakokba és tavakba dobni tilos, hanem azok mindig a városi vagy községi gyepre szállítandók.

Új iparvállalat Bonyhádon. Bonyhádon 150,000 forint alaptőkével egy gőzmalom és gőztésztagyár részvénytársaság van alakulóban. A mozzalomnak Csik József gőzmalomtulajdonos áll az élen, de széles körökben talál visszhangra ezen új vállalat megvalósítása érdekében megindult közgazdasági szemponthoz is fontos akció. Ezen ügyben az alapító bizottság tagjai: Percecz Béla fűszergabrió, Bonyhád, Stern Miksa gabonakereskedő, Bonyhád, Fleischmann János építész, Bonyhád, Straicher Benó nagykereskedő, Bonyhád, Csik József gőzmalomtulajdonos, Bonyhád, Jutassy Ödön M. L. szerszerkesztő, Budapest, Dr. Várady Gábor orsz. gyűl. képviselő, Budapest, Weber János nagyhirtokos, Nádass, Hirschmann Ferenc magányos, Bonyhád, Brick Jakab terménykereskedő, Bonyhád, Kühnel Ferenc főjegyző, Bonyhád, Dr. Arthur Adler v. (schmeidler) ügyvéd, Bécs, Fein Lajos lisztkereskedő, Bonyhád.

A gyümölcsészeti egylet köréből. A gyümölcs-fák kiadása már megkezdődött. Egytel tagok 6. drb. gyümölcs fa, vagy élő növényből álló jutalékukat Schön Ödön pénztárnok úrnál (banképület) kivéendő utalványra bármikor megkaphatják az egylet telepein (város-kert, Rezső-telep, belső-telep, Vadász-utca, Gaal-kert). A jutalék mindig csak a következő év május 1-ig vehető ki; azon túl többé nem. A telepen nagyon sok szép, nyíló róza van; ezek tövestől is eladók. — Az egylet által mult hó 26. és 27-ére hirdetett előadások a gyümölcsfák metszéséről, oly esékely érdeklődéssel

találkoztak, hogy 26-án megsem tartotta azt az egyesület, 27-én a 30—40 egyenből álló hallgatóság előtt az egyes gyümölcsfák metszését mutatta be az előadó. Az érdeklődés hiányának minden esetre az a fő oka, hogy az emberek többet velnek tudni, mint a meynyit valósággal tudnak. Pedig így nagyon nehezen fog gyümölcstermelésünk emelkedni. — Öltő vesszőket nem tagok 2 kr. jval, tagok díjtalanul, kaphatnak bármikor és bármily mennyiségben.

Kiadó lakás.

Br. Eötvös-utca 431. szám alatt (volt Schnetzer ház), az emeleti lakás, mely áll hat szoba és hozzátartozó helyiségekből

aug. 1-ére kiadó.

Bővebb felvilágosítás

Michitsch József
tulajdonosnál.

Van szerencsem közhírré tenni, miszerint a gyümölcsös- és szőlő telepeken előállított *Cognac*-ot *Dallmann Benó* úr kereskedésében eladás alá bocsátottam. Ára a cognacnak és barack cognacnak 7/10-ed literes üveggel 1 frt 50 kr.; a törkly pálinkának egy literes üveggel pedig 1 frt. Telepeken nagymennyiségű olaszrizling, nagyburgundi és zierfaneli, — ugyiszintien fehér chaschlas szőlő vesszőt árusított el. — utóbbit ezrenként 6 forintért, előbbiket 5 forintért; előgyökerezetten ezrenként 4 forinttal drágább. Ez alkalommal szép és nagykeszletű gyümölcsfa csemétémét is ajánlom. Ára darabonként 30 kr., válogatva 40 kr., és számszáma 25 forint.

Schleicher Antal.

MAROSI LIPÓT

üveg-, porcellán- és kőedény-kereskedése
Baján.
(Mészáros-féle ház.)

Porcellán-, kőedény- és legfinomabb majolika-tárgyak, továbbá ebédlő-, thea-, kávé- és pálinka-készletek, lakodalmi, névnap és egyéb alkalmai ajándékok, legfinomabb függő- és álló-lámpák legnagyobb gyári raktára.
Finom tükrök és képek nagy választékban.

Táblaüvegek, továbbá legfinomabb belga-üvegek kiesinybeni és nagyban elárúsítása. Elvállalok mindenemű e szakmába vágó munkát u. m. tükrök, képek beramázását, valamint a legkisebb javításokat a legutánymalabb árak mellett.

Áruimat vagon-száma szoktam vásárolni, mely által abban a helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőim legmesszebb terjedő igényeinek is megfelelek.

Épületmunkák a legolcsóbb áron eszközöltetnek.

HERZOG EMILIA

czipő gyári raktára Baján.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát női-
űri és gyermekczipőkben.

Báli czipők legnagyobb választékban!
kifűnő minőség!! Legolcsóbb árak!!

ZELINKA ÉS DEUTSCH

férfi szabók Baján.

Tóth Kálmán-tér. (Milassin-féle ház.)

Készítenek mérték után valódi brünni gyapjú kelméből teljes öltönyöket . . . . . 18 frttól 24 frtig.

Valódi angol és francia szövetekből legfinomabb kellekekkel . . . . . 24 frttól 30 frtig.

Salon, vagy frakk-öltönyök

legfinomabb selyem béléssel . . . . . 35 frt.

Felsőkabátok legfinomabb anyagból, legujabb

façon szerint . . . . . 18 frttól 26 frtig.

Midőn magunkat a Nagyjérdemű közönség szives jóindulata ajánljuk, szives megrendelésért esedezünk, melyet a legmértányosabb és legpontosabb kiszolgálással fogunk igyekezni kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Zelinka és Deutsch

férfiszabók.

Nagy bútor raktár Baján.

Barna Albert

kárpitos és díszítő bútor raktára
Baján.

Báró Eötvös-utca (volt Brachfeld-féle helyiség).

Ajánlja kárpitos és asztalos bútorait
egy egyszerű, mint finom kivitelben, egy-
szintén vas- és hajlított bútorait. Tükrök,
képek, dísz tárgyak stb. stb. **rendkívül
olcsó árban** kaphatók.

Kárpitos- és asztalos-munkák ujtása
elfogadtatik.

Lakások, kávéházak és vendéglők
tapétázását rendkívül olcsó árban
vállalom.

Menyasszonyi bútorzatnál nagy kedvezmény.

Bútorok

részletfizetésre is kaphatók.

Bútor eladás jótállás mellett.

Ovakodjunk a hamisításoktól és utánzatoktól, csak akkor valódi, ha minden doboz címeres védjegyemmel van lezárva.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására leg-
kínáltabb, teljesen ártalmatlan, vegyíztárta és
színező készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt színtel szepit, májfoltot, pör-
senest, pattanást, bőrakat (mílesser) és min-
den más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat és him-
lőhelyeket, még koros egyéneknek is úde, bájos
arczint kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hírneves taná-
rok az arczon levő ráncokat massage által
tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit
Crème. Ha az arczot naponként Margit-Crém-
mel masszozzuk, nemcsak a szepit, máj-
foltok és egyéb arczszéztárságok tünnék el,
hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rend-
ellenességek, melyeket öregség, gondok, be-
tegség stb. okoztak.

Övszor a nap és szél befolyása ellen.

Nappal is használható.

Nagytegyel 1 frt, kicsiny 50 kr.

Margit-hőlgypor 60 kr.

Margit-szappan 35 kr.

Margit-fogpog (Zahn pasta) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ósz hajnak ere-
deti színtel adja vissza. 1 frt.

Hajszokító bármely hajjal aranyzókére fest,
50 kr. és 1 frt.

Tannochin pomade legjobb hajapoló és
növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Boebus-bajuszpedró delezeg,
szép bajusz nevelésére 25 és 35 kr.

Földes Kelemen

Arad, Deák Ferenc-utca II. szám.

Laboratorium:

Lázár Vilmos-utca I. sz.

Bel- és küllhoni gyógyszerészeti és higienikus
különlegességek, kötszerek, töltelék-cikkok
raktára.

Telefon III. szám.

Furaktár Budapest: Török József, Király-utca.

Raktár minden gyógyszerháznál.

Raktár Baján: Hollós József utáda Hoffenreich

Károly és Lippe Ödön.

3 forinton felüli rendelmények bér-
mentve küldetnek.

Aki szép alarc lomi, használaton Margit-Crémel, de a bevételéről legyen óvatos, kérgen valódi Földes-féle Margit-Crémel.

Kazal József könyvnyomdája
Baján.
Mindenmüi könyvnyomtatási munkák leggyorsabban, legizélesebben és
legolcsóbban készíttetnek.

HIRDETÉS.

A pécsi püspöki uradalom mohtés-szigeti gazdaságában (u. p. Dautova)
kaphatók különféle **gyümölcs-díszfák és bokrok**; ezeken kívül amerikai **gyökeres**
és **sima szőlővessző** u. m. **Rupestris monticola**, **Riparia portalis**, **Vitis solonis**,
Vegyes nagylevelű rupestris, **Solonis rupestris**.

Az intézéség.

DRESCHER GYULA

vas- és fűszer-kereskedése
Baján.

Gránátos-u. 609. sz. Drescher-féle házban.

Különösen a n. é. közönség szives figyelmébe aján-
lom a leghírnevesebb bel és küllföldi gyárakból szerzett,
a legujabb szabadalmazott találmányok utján megjavított,

finom anyagból, a legnagyobb mechanikai szakszerűséggel és pontossággal szerkesztett

varró-gépeimet.

mint a melyek ez iparzikkekben **valóságos különlegességek**, ilyenek első sorban a **Phoenix** és **Singer**-gépek, a legválto-
zatosabb kiállítással és nagyságban, továbbá: **Wheeler** és **Wilson**, **Howe**, **Anger**, **Seidel** és **Naumann** magas karu, **Sin-
ger-gép**, **gomblyuk** és **díszítés** készülékekkel ellátott gépek. Mindezen varrógépek úgy **családi használatra**, valamint **fehér-
varrás**, **nő- és férfi-szabóság**, **cipész- és kalapos-munkákra**, **mellfüző**, **sapka**, **kalap**, **köpeny- és ernyő-gyártásra** alkal-
mazhatók és **havi részletben is törleszthetők**.

A varrógépekhez szükséges mindenmüi **alkatrészek** is kaphatók és javítások elfogadtatnak.

Ajánlok egyszerűsággal t. cz. vevőimnek a legutjánosabb árakon számítva mindenmüi és faju legjobb szer-
keztel Lefaucheux- és Lancaster

vadászfegyvereket

jótállás mellett, egy és két esöví
előtöltő fegyvereket, **Flobert szoba-
fegyvereket**, **Lefaucheux** és **Lancaster
revolvereket**, **előtöltő pisztolyokat**.

verhez való töltő gépeket, **vadász- és revolver-táskákat**, **töltény-öveket** és **táskákat**, mindenmüi vadász eszközöket.

Lőfegyverek.

